

Рецензенти:

Ткачук І.Г. – доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки, завідувач кафедри фінансів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Мальований М.І. – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів і кредиту Уманського національного університету садівництва Міністерства аграрної політики та продовольства України.

УДК 336.647/.648

ББК 65.9(4Укр)29-93

Білий М.М.

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ**

ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»,
Міністерства освіти і науки України,
кафедра фінансів,
76000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57,
тел.: 0991731896
e-mail: biluy.m@i.ua

Анотація. У статті розглянуто ключові положення теоретико-методологічних засад формування фінансових ресурсів суб'єктами малого бізнесу. У результаті систематизації підходів науковців до трактування сутності фінансових ресурсів суб'єктів господарювання уточнено їхнє визначення й виокремлено їхні ключові ознаки. Також застосування нових підходів до визначення економічної природи фінансових ресурсів дало змогу довести необхідність розрізнення понять “джерело фінансових ресурсів” і “фінансові ресурси”. За результатами дослідження побудовано структурно-логічну схему формування фінансових ресурсів для суб'єкта малого бізнесу.

Ключові слова: суб'єкти малого бізнесу, фінансові ресурси, джерела фінансування малого підприємства.

Bilyi M.M.

**THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF PROVIDE
FINANCIAL RESOURCES OF SMALL BUSINESSES**

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of finance,
Shevchenko str., 57, Ivano-Frankivsk,
76018, Ukraine,
tel.: 0342752391,
e-mail: biluy.m@i.ua

Annotation. The article reviews the key provisions of theoretical and methodological foundations of financial resources by small businesses. As a result of systematization of scientists approaches to the interpretation of the nature of financial resources entities clarified their determination and singled out their key features. Also new approaches to determining the economic nature of the financial resources made it possible to prove the necessity of distinguishing between the concepts of "source of funds" and "financial resources". The study built structural and logical scheme of financial resources for small businesses.

Keywords: small businesses, financial resources, sources of financing for small businesses.

Вступ. Як відомо, розвиток малого бізнесу є головним пріоритетом економічного зростання, формування валового внутрішнього продукту будь-якої країни з ринковою економікою. До таких прагне себе відносити й Україна. Більше того, в сучасних умовах дестабілізації вітчизняної економіки, малий бізнес здатен навіть при мінімальному рівні державної підтримки створювати нові робочі місця, забезпечувати вагому частку бюджетних надходжень як на місцевому, такі і загальнодержавному рівнях, виробляти інноваційні продукти та навіть виходити з ними на зовнішні ринки збуту.

Однак, в сучасних умовах однією з головних причин повільного розвитку малих підприємств в Україні є обмежені можливості у виборі джерел свого фінансування. Так, за умов недостатності власних фінансових ресурсів, які покликані бути насамперед стартовим капіталом, в подальшому альтернативні та водночас ефективні джерела фінансування своєї діяльності малим підприємствам знайти досить важко. Адже бюджетна підтримка розвитку малого бізнесу в Україні практично відсутня. Для комерційних банків – малі підприємства найчастіше є нецікавими як позичальники або відсоткові ставки по кредитах не дозволяють вести рентабельну діяльність.

З огляду на вищезазначене й надалі залишається актуальною потреба у дослідженнях проблем розвитку малого бізнесу в Україні, особливо в контексті забезпечення його діяльності фінансовими ресурсами.

Постановка завдання. Поряд із тим, відсутність достатньої кількості комплексних досліджень теоретико-методологічних засад забезпечення фінансовими ресурсами суб'єктів малого бізнесу спричинили ситуацію, коли вдосконалення фінансових відносин та оптимізація їх впливу на господарську діяльність малих підприємств здійснюється в Україні, в основному, емпіричним шляхом, який часто супроводжується прийняттям невірних рішень. Все це неминуче зумовлює необхідність подальших досліджень проблематики сутності фінансових ресурсів, в тому числі в контексті їхньої ролі у процесі функціонування та розвитку суб'єктів малого бізнесу.

В даній статті здійснено спробу формулювання ключових теоретико-методологічних засад забезпечення фінансовими ресурсами суб'єктів малого бізнесу на прикладі вітчизняних умов господарювання.

Результати. Практично незаперечною є теза про те, що фінансові ресурси є матеріальною основою формування фінансових відносин, а наявність останніх є необхідною умовою функціонування будь-якого господарюючого суб'єкта [5, с. 305]. Поряд із тим серед вітчизняних науковців немає спільної думки щодо трактування складу, кількісних та якісних меж фінансових ресурсів та їх взаємозв'язку з джерелами фінансових ресурсів.

Вивчення значної кількості науково-методичної та іншої фахової літератури дозволяє констатувати, що термін «фінансові ресурси» донині не має однозначного визначення. Говорячи про фінансування господарської діяльності суб'єкта господарювання, ми зустрічаємо такі поняття, як фінансові ресурси, грошові потоки, грошові кошти, капітал підприємства. Часто дослідники і науковці по-своєму визначають ці поняття, одні їх ототожнюють, другі – розмежовують, інші – визначають один термін через інший. Поряд з тим, обґрунтоване тлумачення сутності поняття «фінансові ресурси» має значення не тільки для теорії, але й для практичного здійснення фінансової роботи на підприємстві [7].

Загалом серед великого розмаїття трактувань сутності фінансових ресурсів суб'єктів господарювання можна виокремити чотири підходи. Зокрема, значна кількість дослідників фінансовими ресурсами підприємств вважає сукупність коштів (грошових коштів), які перебувають у розпорядженні господарюючого суб'єкта [4, с. 11]. При цьому до фінансових ресурсів належать грошові фонди та частина грошових коштів, яка використовується в нефондовій формі [6, с. 14]. Суттєвим

недоліком цього підходу є відсутність кількісних меж між категоріями “фінансові ресурси” та “грошові кошти”, оскільки за такої ситуації дані поняття практично ототожнюються. У той самий час, оскільки сукупність грошових відносин із приводу зміни форми вартості авансованого в господарський процес капіталу не є фінансами, не всі грошові кошти можна вважати фінансовими ресурсами. Одночасно фінансові ресурси не завжди виступають у грошовій формі (наприклад, розрахунки підприємств із своїми контрагентами готовою продукцією та ін).

Таким чином, сутність фінансових ресурсів суб'єкта господарювання проявляється через його фінансові відносини. Водночас формування фінансових ресурсів суб'єктом господарювання, з одного боку, характеризує стан його ефективності через підсумок фінансових результатів діяльності в минулому, з іншого – є основою для подальшого соціально-економічного розвитку підприємства, тобто фінансові ресурси дають змогу оцінити його фінансовий потенціал.

Позитивним у більшості визначень терміна “фінансові ресурси”, даних представниками першого підходу, є те, що в них указується на приналежність фінансових ресурсів певному суб'єкту господарювання. Справді, фінансові ресурси не можуть функціонувати поза відносинами власності, оскільки вони завжди мають власника чи особу, якій делеговано власником цих ресурсів право розпоряджатися ними. Отже, фінансові ресурси як у статичному плані, так і в процесі свого руху завжди виражають відносини власності, тобто перебувають у розпорядженні того чи іншого господарюючого суб'єкта, який є їхнім власником чи розпорядником.

Відмітимо ще одне зауваження щодо визначень згаданого підходу, суть якого полягає у відсутності в них вказівки на джерело формування фінансових ресурсів та їхнє призначення. Цю прогалину заповнюють визначення аналізованого терміна представників другого підходу, який передбачає ототожнення сутності фінансових ресурсів із джерелами їх утворення [8, с. 5]. Вважаємо помилковим таке твердження, оскільки доходи й надходження, які трактуються як фінансові ресурси, включають в себе прибуток, амортизаційні відрахування, інші доходи, що є за своєю суттю джерелами появи фінансових ресурсів у суб'єкта господарювання.

За третього підходу термін “фінансові ресурси” розглядається науковцями-економістами як синонім капіталу підприємства [9, с. 9]. В цьому випадку слід зауважити, що хоча поняття фінансових ресурсів і капіталу є близькими за змістом, між ними наявні суттєві відмінності. Такими є, по-перше, різне функціональне наповнення змісту понять “капітал” і “фінансові ресурси”, оскільки як правило, не весь капітал використовується у процесі господарювання (наприклад, спекулятивний капітал). По-друге, не весь капітал із самого початку своєї участі в господарському кругообороті має грошову форму (наприклад, певна його частина може бути у вигляді основних засобів чи іншого майна). Отже, капітал, на нашу думку, слід розглядати тільки як складову фінансових ресурсів.

Четвертий (бухгалтерський) підхід, який фактично продовжив напрацювання представників концепції ототожнення капіталу підприємства з його фінансовими ресурсами, з'явився зовсім недавно. Згідно із цим підходом, фінансові ресурси ототожнюються з активами підприємства. Представники четвертого підходу слушно зосереджують увагу на функціональній ознаці фінансових ресурсів підприємств – здатності погашати поточні зобов'язання в процесі господарської діяльності [1, с. 34]. Однак, як показує практика вітчизняних підприємств, формування та використання ними фінансових ресурсів здійснюється не завжди в грошовій формі. З такої постановки питання, за надзвичайних обставин у певний момент часу в якості фінансових ресурсів підприємства може виступати практично весь обсяг оборотних коштів як частина створеного у минулому валового продукту. Проте вважати залишки

готової продукції чи товарів на складі високоліквідними ресурсами підприємства у грошовій формі, звісно ж, не можна, тому такий підхід до трактування суті фінансових ресурсів не витримує критики.

Таким чином, у наведених вище підходах помітні протиріччя, які впливають як на визначення якісних ознак та функціональних особливостей фінансових ресурсів, так і на встановлення складу та меж застосування аналізованого поняття для господарюючих суб'єктів. З метою усунення цих протиріч, виходячи з ґрунтовного теоретичного аналізу існуючих підходів до визначення поняття фінансових ресурсів підприємств, наведемо наше розуміння їхньої сутності.

По-перше, щоб сформулювати поняття “фінансові ресурси”, необхідно виходити, насамперед, з того, що слово “ресурс” (від французького – “ressource”) означає допоміжний засіб, тобто щось таке (наприклад, запаси, кошти), що може бути використане з певного джерела на певні цілі при потребі [3, с. 1216].

По-друге, оскільки фінанси є завжди економічними відносинами, які опосередковані грошима, під фінансовими ресурсами слід розуміти тільки такі ресурси, які мають грошову форму. Отже, ресурси завжди є джерелом коштів.

Іншими ключовими ознаками фінансових ресурсів є те, що:

- фінансові ресурси завжди виражають відносини власності (перебувають у розпорядженні суб'єкта господарювання на тих чи інших умовах власності);
- фінансові ресурси завжди мають визначене джерело їх формування (власний капітал господарюючого суб'єкта, позичені чи залучені джерела коштів);
- фінансові ресурси обов'язково мають певне цільове призначення (призначені для фінансування поточних чи інвестиційних витрат, виконання інших фінансових зобов'язань господарюючого суб'єкта).

З таких позицій пропонується визначення терміна “фінансові ресурси суб'єкта господарювання” як сукупності джерел коштів, які знаходяться в його розпорядженні, формуються ним у процесі розподілу й перерозподілу доходів, інших грошових надходжень і призначені для виконання поточних фінансових зобов'язань чи забезпечення простого або розширеного відтворення й виражені у фондовій чи нефондовій формах.

У запропонованому визначенні більш повно відображається сутність фінансових ресурсів, оскільки в ньому зазначається їх зміст і форма прояву, джерела утворення та цільове призначення, а також зосереджується увага на фінансовому потенціалі, який закладений в обсязі фінансових ресурсів, що є в розпорядженні господарюючого суб'єкта. Таке трактування економічної сутності фінансових ресурсів дає змогу чітко визначитися з їх складом, виявити доступні джерела формування та обсяг необхідних фінансових ресурсів, оцінити їх роль в управлінні системою фінансових відносин будь-якого господарюючого суб'єкта.

Найбільш точно ідентифікувати склад і величину фінансових ресурсів суб'єктів господарювання можна через аналіз форм їх прояву. Так, власні фінансові ресурси підприємства представлені його статутним (акціонерним, пайовим, додатковим) капіталом, резервами, залишками нерозподіленого прибутку та іншими елементами власного капіталу. Позичені та залучені фінансові ресурси представлені залишками заборгованості суб'єкта господарювання перед своїми кредиторами (банками, інвесторами та ін.) та стійкими пасивами. Таким чином, склад фінансових ресурсів того чи іншого суб'єкта господарювання в конкретний момент часу можна визначити на основі аналізу його пасиву балансу, де зосереджено як фондові, так і нефондові джерела власних і залучених коштів підприємства.

На початку кожного відтворювального циклу капітал у вигляді грошових коштів авансується господарюючим суб'єктом у виробництво продукції (робіт, послуг) шля-

хом придбання основних і оборотних активів. Для необоротних активів характерною є відсутність зміни речової форми у процесі відтворення, хоча можна спостерігати постійний рух їхньої вартості, що знаходить своє відображення в балансі підприємства. Так, у міру нарахування зносу частина цієї вартості “перетікає” в оборотні активи, в результаті чого збільшується собівартість продукції, що випускається. Оборотні активи, змінюючи свою речову форму, перетворюються з запасів у готову продукцію, потім – дебіторську заборгованість, й отримуючи, врешті-решт, грошову форму, авансовані кошти у вигляді виручки повертаються на підприємство. У результаті цих перетворень виникає фінансовий результат, який збільшує власний капітал господарюючого суб’єкта. Крім того, здійснювані суб’єктом господарські операції часто зумовлюють використання ним позикового капіталу (кредиторської заборгованості, залучення банківських кредитів, емісії боргових зобов’язань та ін.). Отже, можна констатувати динамічний характер зв’язку між капіталом і активами, в які він вкладається.

Більше того, метою діяльності будь-якого суб’єкта господарювання є не просте нагромадження грошових коштів у касі чи на банківському рахунку, а одержання прибутку чи іншого соціально-економічного ефекту. Зважаючи на це, фінансові ресурси підприємств об’єктивно знаходяться в динаміці, тобто в постійному кругообороті, який пов’язаний зі зміною їх форми прояву, складу й обсягів. Трансформація з грошової у матеріальну (фінансову) форму й навпаки відбувається з фінансовими ресурсами на постійній основі, і вони знаходяться в грошовій формі лише у вигляді залишків грошових коштів на рахунку в банку чи касі підприємства. Отже, має місце взаємозв’язок між формуванням, нагромадженням, розподілом і використанням фінансових ресурсів та їх складових (рис. 1).

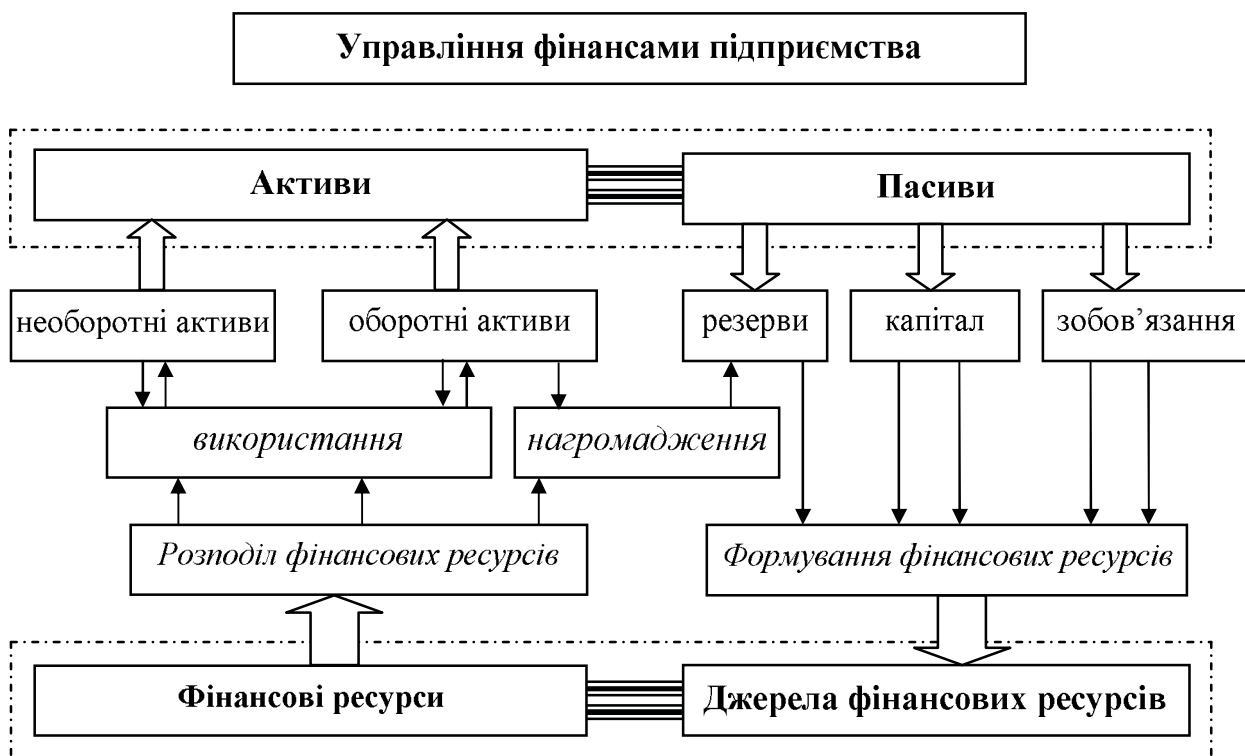

Рис. 1. Фінансові ресурси в системі управління фінансами підприємства

Джерело: складено автором на основі власних досліджень.

Як відомо, суб’єкти малого бізнесу завжди формують свої фінансові ресурси під запланований напрям використання, що відрізняє останні від просто сукупності

грошових коштів, оскільки ознаками перших є мета та цільовий характер використання. Необхідні обсяги фінансових ресурсів формуються власниками чи засновниками на стадії створення суб'єкта господарювання. Вони визначаються з урахуванням низки факторів, серед яких: законодавчі вимоги (наприклад, встановлений мінімальний розмір статутного капіталу), галузь фінансово-господарської діяльності підприємства, рівень конкуренції та ін. Після цього власники займаються пошуком джерел надходження коштів.

Конкретний склад джерел фінансових ресурсів суб'єктів малого бізнесу теж перебуває під впливом багатьох чинників, серед яких: сфера діяльності господарюючого суб'єкта, спосіб ведення ним господарства (чи ставиться мета отримання прибутку за результатами діяльності чи наявні інші цілі господарювання), організаційно-правова форма, галузеві особливості та ін.

Отже, в межах системного дослідження системи фінансового забезпечення діяльності малих підприємств вважаємо за доцільне розкрити склад і сутність кожного джерела формування їхніх фінансових ресурсів.

Як відомо, за своїм виникненням джерела фінансових ресурсів будь-якого суб'єкта господарювання можна поділити на внутрішні, що формуються всередині підприємства, і зовнішні, які отримані ним ззовні на різних умовах.

До внутрішніх джерел фінансових ресурсів відносяться ресурси, що належать самому суб'єкту господарювання та формуються з його власних доходів та інших надходжень (як власних, так і залучених). У свою чергу, зовнішні фінансові ресурси включають у себе позичені фінансові ресурси, що мобілізуються господарюючими суб'єктами на фінансовому ринку, і залучені фінансові ресурси, отримані суб'єктом унаслідок різного роду перерозподільних процесів (рис. 2).

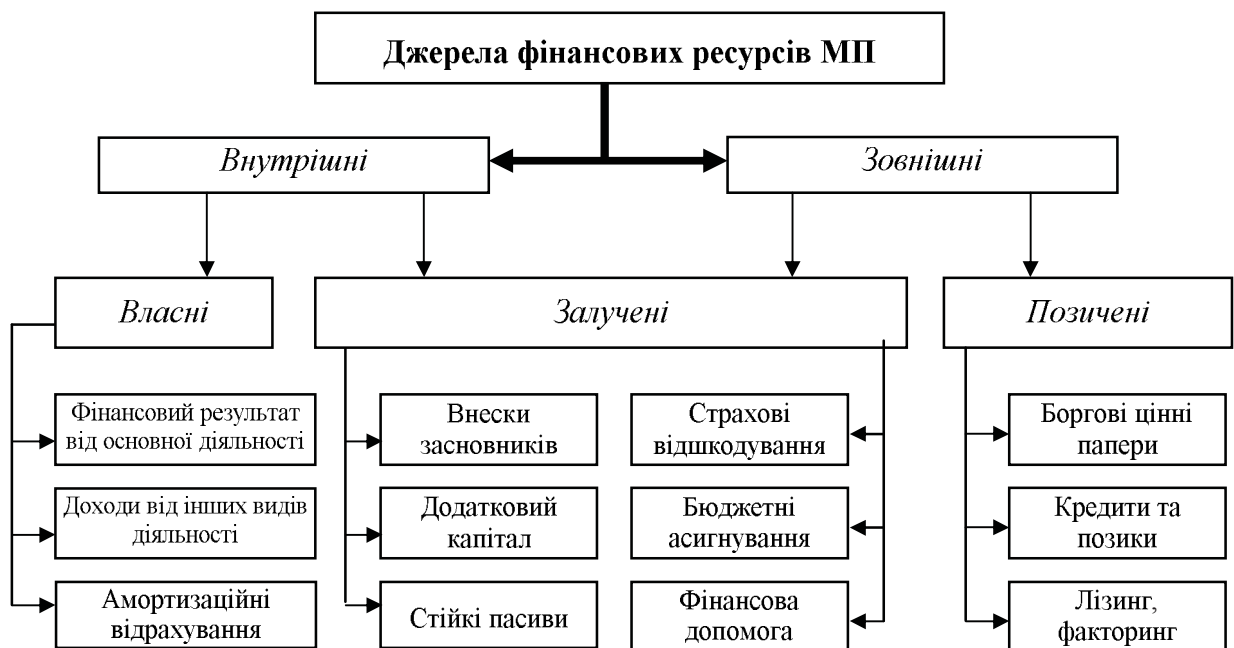

Рис. 2. Структурно-логічна схема формування фінансових ресурсів суб'єкта малого бізнесу

Джерело: побудовано автором на основі власних досліджень.

Такий поділ дає змогу розглядати джерела фінансових ресурсів як із позицій їх власника (платності ресурсів), так і враховуючи місце виникнення цих джерел. Стосовно ж самих видів фінансових ресурсів зазначимо, що враховуючи близький зміст сутності останніх із поняттям “працюючого капіталу”, доцільно дотримуватися

традиційного поділу їх на власні та залучені, за аналогією структури розділів пасиву балансу підприємства.

Окремі вчені в складі внутрішніх фінансових ресурсів виділяють також прирівняні до власних фінансові ресурси. До них належать фінансові ресурси у вигляді статутного капіталу суб'єкта господарювання [2]. За своєю суттю такі кошти є залученими фінансовими ресурсами, оскільки формуються на етапі створення суб'єкта господарювання й знаходяться в його розпорядженні впродовж усього часу функціонування цього суб'єкта. Для суб'єктів малого бізнесу таким капіталом є внески до статутного та додатково капіталу власників та засновників, що є основою власного капіталу малого підприємства.

Зауважимо, що в процесі дослідження сутності фінансових ресурсів виявлено ще одну методологічну проблему. Її суть полягає в тому, що в економічній літературі часто змішуються поняття “джерело фінансових ресурсів” і самі “фінансові ресурси”. На нашу думку, це ускладнює процес управління фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання, оскільки спричиняє до неточної характеристики як структури фінансових ресурсів підприємства, так і складу джерел їх утворення.

Поширеною спробою кількісного виміру обсягу джерел фінансових ресурсів є їхнє вираження через суму пасивів балансу підприємства. За таких умов фінансові ресурси підприємства в кожен конкретний момент часу будуть кількісно дорівнювати обсягу джерел їх формування.

З таким підходом можна погодитись лише частково. Справді, поточні й довгострокові зобов'язання суб'єкта господарювання, за рахунок яких він фінансує своє відтворення, стають фінансовими ресурсами з моменту їх залучення в господарський процес. Отже, говорити про величину відповідного джерела того чи іншого виду залучених фінансових ресурсів можна тільки після їх появи в балансі підприємства. Складнішою є ситуація з власними фінансовими ресурсами.

Так, на початковій стадії формування фінансових ресурсів суб'єктів відбувається господарювання за рахунок власних джерел їх засновників. Їх обсяг залежить не тільки від необхідного розміру стартового капіталу, але й повинен враховувати законодавчі вимоги. За таких умов власний капітал як джерело фінансових ресурсів автоматично перетворюється на фінансові ресурси, які надалі підлягають використанню за відповідними напрямками, тобто переходять у необоротні або оборотні активи, йдуть на покриття витрат і т. д. Отже, фінансові ресурси будь-якого суб'єкта господарювання, відображені в пасиві балансу підприємства, будуть являти собою перелік фактичних джерел фінансових ресурсів, які були залучені підприємством у минулому й використані за відповідними напрямками чи знаходяться у відповідній формі активів підприємства.

Поряд із тим досить часто за наявності відповідних джерел у певний момент часу не гарантується самé отримання фінансових ресурсів у майбутньому, у тому числі в повному обсязі такого джерела. Під таким кутом зору поняття “джерело фінансових ресурсів” слід розглядати як можливість отримання коштів для фінансування тих чи інших потреб суб'єкта господарювання за відповідними напрямками в майбутньому. Описані властивості характерні, зокрема, для прибутку як багатоцільового джерела фінансування, оскільки перетворення прибутку з джерела в безпосередні фінансові ресурси завжди опосередковується процесом розподілу цього фінансового результату за відповідними напрямками. Як наслідок, не завжди прибуток, отриманий за звітний період, у повному розмірі “осідає” в пасиві балансу підприємства. Отже, в кількісному вимірі обсяг джерел фінансових ресурсів завжди буде більшим за самі фінансові ресурси. Це ж саме стосується змістового наповнення аналізованих понять.

З метою впорядкування описаних взаємозв'язків між фінансовими ресурсами та джерелами їх утворення, вважаємо, що якщо перші відображають склад фактичних джерел фінансових ресурсів підприємства, що використані для їх формування ("фактичні" джерела фінансування) й характеризують результат взаємозв'язку фінансових ресурсів з їхніми джерелами, то сам термін "джерела фінансових ресурсів" слід трактувати як потенційні можливості господарюючого суб'єкта щодо фінансового забезпечення своєї діяльності в майбутньому ("потенційні" джерела фінансування діяльності).

Висновки. Застосування нових підходів до визначення економічної природи фінансових ресурсів дало змогу довести необхідність розрізнення понять "джерело фінансових ресурсів" і "фінансові ресурси". Якщо поняття "фінансові ресурси" характеризує фактичний склад джерел власних та залучених коштів підприємства, що знаходяться в його розпорядженні й призначені для фінансування відповідних поточних чи інвестиційних потреб, то під "джерелом фінансових ресурсів" слід розуміти лише можливість отримання коштів для фінансування тих чи інших потреб у майбутньому ("потенційні" джерела фінансових ресурсів). За результатами проведених досліджень, можна констатувати, що джерела фінансових ресурсів суб'єктів малого бізнесу виступають як складова їхнього фінансового потенціалу щодо формування фінансових ресурсів і визначають напрями й обсяг їх надходження. Поряд із тим, оскільки фінансові ресурси будь-якого суб'єкта господарювання в процесі його функціонування знаходяться в постійному русі, безпосередньо в грошовій формі фінансові ресурси можна спостерігати тільки у вигляді залишків грошових коштів на рахунку в банку чи в касі підприємства. Отже, турбуючись про свою фінансову стійкість і стабільне місце на ринку, малі підприємства повинні ефективно розподіляти та використовувати свої фінансові ресурси як за напрямками діяльності, так і в часі.

1. Балабанов И.Т. Финансовый менеджмент / И.Т. Балабанов. – М. : Финансы и статистика, 1994. – 224 с.
2. Близнюк О.П. Класифікація джерел формування фінансових ресурсів підприємства / О.П. Близнюк, А.П. Горпинченко // Вісник Міжнародного Слов'янського університету. Серія «Економічні науки». – 2012. – Том XV. №2. – С. 52–58.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К.; Ірпін'я : ВТФ "Перун", 2003. – 1728 с.
4. Опарін В.М. Фінансові ресурси: проблеми визначення та розміщення / В.М. Опарін // Вісник НБУ. – 2000. – № 5. – С. 10–11.
5. Фінанси: курс для фінансистів : Навч. посіб. / За ред. В.І.Оспіщева. – К. : Знання, 2008. – 567 с.
6. Партин Г.О. Фінанси підприємств : Навч. посібник / Г.О. Партин, А.Г. Загородній. – Львів: ЛБІ НБУ, 2003. – 265 с.
7. Петик М.І. Економічна суть і призначення фінансових ресурсів у забезпеченні господарської діяльності суб'єкта господарювання. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://base.dnsgb.com.ua/files/journal/Aktualni-problemy-rozvytku-ekonomiky-regionu/2008_4_1/35.pdf.
8. Финансы : Учебник / Под ред. В.М. Родионовой. – М. : Финансы и статистика, 2004. – 682 с.
9. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств : Навч. посіб. / О.С. Філімоненков. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : МАУП, 2004. – 328 с.

References

1. Balabanov, I. *Financial Management*. Moscow: Finance and Statistics, 1994. Print.
2. Blyzniuk, O., and A. Horpynchenko. "Classification of sources of financial resources." *Bulletin of the International Slavic University. Series Economics* XV.2. (2012): 52–58. Print.
3. Busel, V. *Great Dictionary of Modern Ukrainian*. Kyiv: VTF "Perun", 2003. Print.
4. Oparin, V. "Financial resources: problems of definition and placement." *Bulletin of the NBU* 5 (2000): 10–11. Print.
5. Ospischev, V. *Finance: Course for financiers*. Kyiv: Znannja, 2008. Print.

6. Partin, G, and A.Zagorodnyi *Finance of companies*. Lviv: LBI NBU, 2003. Print.
7. Petryk, M. "The economic essence and purpose of financial resources in support of economic activities of the entity." Web. http://base.dnsgb.com.ua/files/journal/Aktualni-problemy-rozvytku-ekonomiky-regionu/2008_4_1/35.pdf.
8. Rodionova, V. *Finance*. Moscow: Finance and Statistics, 2004. Print.
9. Filimonenkov, O. *Finance of companies*. Kyiv: MAUP, 2004. Print.

Рецензенти:

Пилипів Н.І. – д.е.н, професор кафедри теоретичної та прикладної економіки ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”;

Кропельницька С.О. – к.е.н., доцент кафедри фінансів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.